

UND'den Türkiye ihracatını engelleyen Kazakistan'a protesto Kazakistan'a ihracatımız 15 gündür kapılarda bekliyor!

UND, ülkemizden Orta Asya'ya yapılan ihracat taşımalarını geçiş belgesi vermeyerek engelleyen Kazakistan'ı protesto etti. Yıllık 26 bin taşımanın engellendiğini, 3 milyar dolarlık ihracatın bu nedenle yapılamadığını belirten UND, Kazakistan büyükelçiliği önüne "Türk Kazak Kardeşliği Adına Üzgünüz" yazılı siyah çelenk bıraktı. UND toplam 4.750 belgenin acilen verilmesini, transit geçişlerin önünü açılmasını ve gemi ile gelme şartının kaldırmasını talep etti.

Türkiye'nin Orta Asya ülkelerine yaptığı ihracat yeterli geçiş belgesi verilmemesi nedeniyle potansiyelin çok altında kalıyor. Türkiye'den bölge ülkelere yıllık 40 bin ihracat taşıması yapılırken bunun yarısı Özbekistan'a gerçekleştiriliyor. Pandemi döneminde Türkmenistan'ın transit geçişe kapanması sebebiyle Orta Asya'da; Özbekistan, Kırgızistan ve Tacikistan'a ulaşmak için tek seçenek haline gelen Kazakistan, kapılarını Türk araçların transit geçişlerine açmadığı gibi Kazakistan'a taşıma yapacak yüzlerce araç da Sarp sınır kapısında izin belgesi verilmemesi sebebiyle iki haftadır bekliyor.

UND Yönetim Kurulu Üyeleri Fatih Şener ve Fırat Başbilen, 28 Haziran'da Ankara'ya giderek Kazakistan büyükelçiliği önüne siyah çelenk bırakarak ihracat ürünlerinin önünde set kurarak, taşımaları engelleyen Kazakistan'ı protesto etti. Fatih Şener, bir basın açıklaması yaparak Kazakistan'dan ihracatın ve taşımaların önünü açmasını istedi.

KAZAKİSTAN TAAHHÜTLERİNE UYMUYOR!

İlk 6 ay için 750 adet ilave ikili taşıma belgesi hakkının verilmesini isteyen Şener, Türkiye-Kazakistan arasında 2016 yılında imzalanan anlaşma ile; Türk taşımacılarının Kazakistan'a gerçekleştirdiği taşıma sayısının en az %26'sı kadar Kazak taşıtını yüklenmesi şartıyla, 8.000 adet olan Türkiye- Kazakistan geçiş belgelerinin 4.000'er adet olmak üzere iki dönem halinde Türk tarafına teslim edilmesi gerektiğini söyledi.

Fatih Şener, sorunun çözümü için UND'nin taleplerini 3 başlıkta şöyle sıraladı:

Talep 1: Hak edilmiş olan 750 adet ilave ve ikinci 6 ay için taahhüt edilen 4.000 adet ikili geçiş belgesi dahil olmak üzere toplam 4.750 adet belge acilen verilmelidir!

2021 yılı Ocak-Mayıs döneminde, Türk taşımacıları Kazakistan'a 3.701 adet, Kazak taşımacıları ise 1.189 adet taşıma yaptılar. Bu sayılara göre 1'e 3 Kazak taşıtı yükleme taahhüdü fazlasıyla yerine getirilmiş Kazakistan taşımacıların payı anlaşmada şart koşulduğu gibi %26 değil, %32 olarak gerçekleşmiştir.

Bu rakamlara göre Türk nakliyeciler araçları için geçiş izin belgesi alabilmek amacıyla ellerindeki işleri Kazak taşımacılara vererek Türk tarafının anlaşmada kabul ettiği taahhüdü fazlasıyla yerine getirerek ilk 6 ay için 4.000 adet değil, 4.750 adet ikili geçiş belgesi almaya hak kazanmıştır.

Bugün için Kazakistan'a ihraç malı götürecek yüzlerce Türk Tırı Sarp gümrük kapısında Kazakistan'dan gelecek ikili geçiş izin belgesi beklemektedir.

Talep 2: Kazakistan, Rusya üzerinden gelip transit geçecek araçlara izin vermelidir!

Türkiye ve Kazakistan'ın 2016 yılında imzaladığı Kazak-Türk Kara Ulaştırması Karma Komisyonu Toplantısı Protokolüne göre Kazakistan tarafı Türk tarafına "makul talepleri" doğrultusunda transit geçiş belgesi verileceği hususunda teminat vermesine rağmen,

Türkmenistan güzergâhının kapanmış olması kadar açık ve makul bir talep varken, Özbekistan başta olmak üzere ve Orta Asya ülkelerine gidecek Türk ihraç ürünleri Kazakistan topraklarından geçememektedir.

Talep 3: Dünyanın hiçbir ülkesinin bir başka ülkeye uygulamadığı gemi ile gelme şartı kaldırılmalıdır!

Kazakistan, Türk araçlarına verdiği kısıtlı miktardaki Transit geçiş izin belgesini de Rusya üzerinden karayolu ile değil yaklaşık 3.500 dolar daha maliyetli olan Azerbaycan üzerinden RO-RO ile geçiş şartına bağlamaktadır. Yükselen lojistik maliyet sebebiyle Türk ürünlerin ihracat şansı azalmaktadır. Ülkemiz ihracatı Hazar'da boğulmaktadır.

BU ZORLUKLAR KAZAKİSTAN EKONOMİSİ VE KAZAK HALKI İÇİN DE HAKSIZLIKTIR!

UND Yönetim Kurulu Üyesi Fatih Şener, Kazakistan'ın bir takım menfaat gruplarını korumak için gerçekleştirdiği ikili ve transit taşımacılığa ilişkin engellerin sadece Türk taşımacılarına değil, Kazakistan ithalatçılarına ve vatandaşlarına zarar vermekte olduğu anlatarak, "Kazak vatandaşlarının tüketim malzemelerinin lojistik maliyetlerinin arttırılarak, Kazakistan ve Orta Asya tedarik zincirine zarar verdiğini hatırlatmak isteriz.

Ayrıca Türk Dünyasının Aksakalı olan, Kazakistan'ın kurucu Cumhurbaşkanı Sayın Nazarbayev'in kurmaya çalıştığı "Tarihi Ulu İpek Yolu" ve Orta Koridorun gücü, Kazakistan Makamlarının mevcut eylemleriyle zarar görmekte, asıl kaybeden Orta Koridor, Kazakistan ve Türk Dünyası olmaktadır.

Bu çerçevede, UND Yönetim Kurulu olarak burada, Kazakistan Ankara Büyükelçiliği önünde, Elçilik yetkililerini ve tüm ilgili Kazakistan Makamlarını, ufak çıkarlara hizmet etmek yerine, transit ve ikili ticarete verilen sözleri tutmaya, Türk ve Kazakistan Milletleri arasında kökleri Altay dağlarına uzanan kardeşlik ilkelerine uygun davranmaya davet ediyoruz." ifadelerini kullandı.

TÜRKİYE-KAZAKİSTAN TAŞIMALARINDAKİ DURUM HAKKINDA

UND geçtiğimiz yıl Kazakistan Cumhurbaşkanlığı ile temasa geçerek 2 bin geçiş belgesine ilave 8 bin geçiş belgesi aldı. Ancak bunu da Hazar geçişi şartıyla verdiler. Yine Kuzey'den değil Hazar üzerinden gelebilirsin dediler. Bunun ancak 4 bini kullanabildi. Türk araçları Rusya'yı geçti ancak Kazakistan sınırında kaldı. Bu yılın ilk çeyreğinde sorun devam etti. 2 bin adet geçiş belgesi tükenince Dış İşleri Bakanlığı aracılığıyla 3 bin adet ek geçiş belgesi alındı. Ancak bu belgeler de bir ayda tükendi. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'mız KUKK Toplantısı yapalım dedi, mayıs ayında planlanıyordu ama Kazaklar buna da yanaşmıyor. UND bunun üzerine derneklere destek talebinde bulundu. Ancak Kazakistan'ın müzakereye yanaşmayan tutumu devam ettiği için çözüm alınamıyor. Kazakistan, kendi nakliyecilerinin Türkiye'de mal bulamadığını söyleyerek topu taca attılar. Daha önce Kazak araçlara yüzde 26 yükleme garantisi veriliyordu. UND geçiş rakamlarını ortaya koyarak Kazakların ilk 4 ayda yüzde 30 taşıma yaptıklarını aktardı. UND'nin isteği bu ülkeden ek 15 bin transit geçiş belgesi almak. Geçtiğimiz yıl Özbekistan varışlı 15 bin ihracat taşıma yapıldı. Bu nedenle Kazakistan'dan ek belge alınması gerekiyor. İhracat da artıyor ve bu yüzden belge sayısı yetersiz kalıyor.